

โครงการฐานวิจัย
พัฒนาการเรียนรู้สู่ศตวรรษที่ ๒๑
อบรมเชิงปฏิบัติการ ครั้งที่ ๓
"การเขียนรายงาน และเตรียมการเพื่อนำเสนอโครงการฐานวิจัย"
ณ ห้องประชุมโรงเรียนชุมชนวัดควนมีด อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา
วันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ - ๑ มีนาคม ๒๕๖๑

“การเขียนรายงาน และเตรียมการเพื่อนำเสนอโครงการฐานวิจัย”

วันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ - ๑ มีนาคม ๒๕๖๑

ณ โรงเรียนชุมชนวัดควนมิต อ.จะนะ จ.สงขลา

วิทยากรและคณะ

ผอ.สุทธิ สายสุนีย์

คุณสมพงษ์ หลีเคราะห์

คุณหรรณ หัสมา

คุณอัปดุลรอชีส

คุณกริยะ หลีเคราะห์

คุณชนิษฐา จุลบล (บันทึก)

คุณศศิณี ลิ้มพงษ์

คุณสุจินดา งามวุฒิพร

วัตถุประสงค์

- เพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับการนำเสนอโครงการฐานวิจัย
- เพื่อช่วยคลี่คลายข้อติดขัด ปัญหา อุปสรรค
- เพื่อให้คณะครูได้แนวทางในการเขียนรายงานและรูปแบบการสำหรับการนำเสนอเวทีปิดโครงการ

วันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑

Check in ใจทย์: ความรู้สึกและ ความคาดหวัง ที่ได้พบกันครั้งนี้
โดยคุณพิเชษฐ เบญจมาศ

เช็คอินด้วยใจทย์ ๒ ข้อคือ

๑. ความรู้สึก ความรู้สึกไม่ใช่ความคิดแต่เป็นอารมณ์ที่เกิดขึ้นจากผัสสะต่างๆ รับรู้ได้ด้วยใจ
๒. ความคาดหวัง อันนี้เป็นความคิดไม่ใช่ความรู้สึก

ด้านบวก

- เหมือนเจอกันเมื่อไม่นาน
- ลุ้นกับคำพูดของเด็กว่าจะนำเสนอได้ไหม
- พร้อม สดชื่น เจียบ สงบ อบอุ่น
- เตรียมตัว เตรียมใจที่จะรับสิ่งใหม่ๆ การเรียนรู้ใหม่ ไม่อยากพลาดโอกาสนี้
- อยากอธิบายสิ่งที่ได้ทำในห้องเรียน
- ผ่อนคลาย เมื่อเด็กๆ บอกว่าพร้อม
- ดีใจ
 - จะได้นำเสนอสิ่งที่เตรียมไว้ ในด้านความรู้ ด้านคุณธรรม ด้านทักษะ ที่มาของใจทย์
 - จะได้รูปเล่มรายงาน
 - ที่มาพบคุณครู และได้ร่วมงานกันต่อไป
- ตื่นเต้น
 - เดินถูกทางหรือไม่
 - จะได้รับความรู้เพื่อทำรายงานการวิจัย
 - จะได้รู้ ได้ฟังคุณครูเล่าเรื่องดีๆจากการทำงาน
 - อยากให้ดูว่าสิ่งที่ทำถูกต้องแล้วหรือยัง
 - ตื่นเต้นแทนเด็ก

ด้านลบ

- วุ่นวายและกังวล เพราะสอบ และเอกสารยังไม่ได้ส่งเขตฯ ยังไม่พร้อมเท่าที่ควร
- กังวลเรื่องการนำเสนอ เพราะการบ้านไม่เสร็จ

- วุ่นวายใจ ไม่รู้ว่าข้อมูลเพียงพอหรือไม่
- หนักใจกับการเขียนรายงานการวิจัย

ในด้านความคิด

- ยากแก่เปลี่ยนแปลง ความคิดในการทำงานวิจัย
- ใกล้จบโครงการแล้ว จะไปต่ออย่างไร

ความคาดหวัง

- ต่อเด็กนักเรียน

- เด็กเล่าเรื่องได้
- การนำเสนอของเด็กนักเรียนคงทำได้ดี
- จะได้รับคำชี้แนะ งานของชั้น ป. ๑ จะเดินถูกทาง
- ได้เห็นห้องเรียนที่ครูจัดกระบวนการให้เด็กเป็นเจ้าของความรู้
- นำเครื่องมือไปใช้กับเด็กที่หลากหลาย
- นักเรียนถ่ายทอดประสบการณ์จากการทำวิจัยผ่านการนำเสนอได้ดี

- ต่อคุณครู

-
- จะได้วิธีการและเทคนิคที่จะช่วยให้เด็กไปถึงเป้าหมายได้
- จะได้เห็นผลงานของคุณครูตามเป้าหมายของโครงการ
- ครูแลกเปลี่ยนประสบการณ์ดีๆ มีความก้าวหน้า
- นำไปถ่ายทอดให้กับนักเรียนได้ นำไปต่อยอดและสอดคล้องกับงานของเด็ก
- สิ่งที่ทำออกมาเสร็จเรียบร้อย
- การเตรียมงานที่สมบูรณ์แบบที่สุด ออกมาจากตัวเด็ก

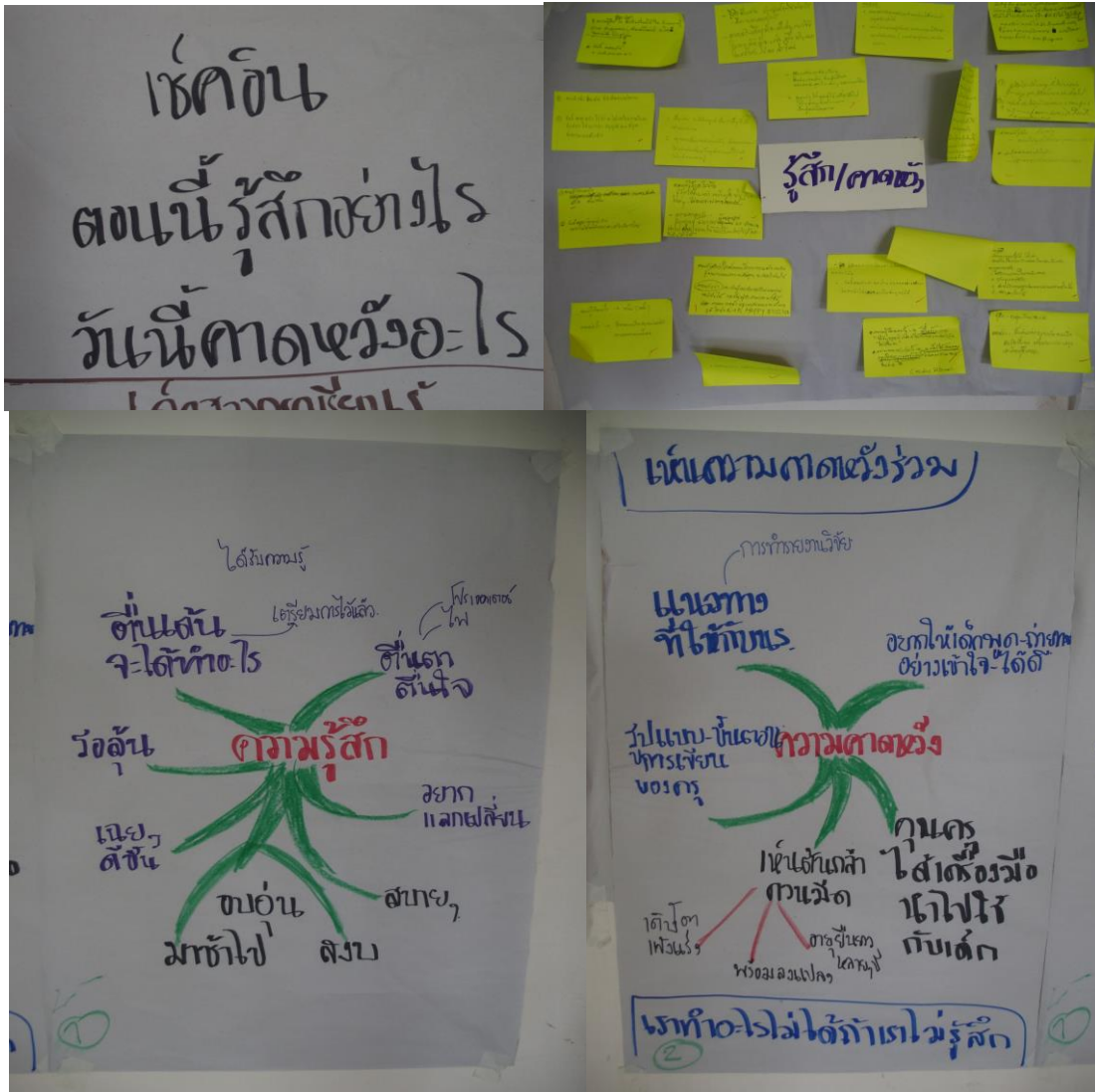
- ต่อกระบวนการเรียนรู้

- เรียนรู้อย่างผ่อนคลาย
- เห็นต้นกล้าของโรงเรียนควนมิตติเติบโต แข็งแรง พร้อมลงแปลงปลูก และมีอายุยืนยาวหลายๆปี ไม่ใช่แค่ ๑ ปี

- ต่อความรู้และแนวทาง

- ได้แนวทางการนำเสนองานเพราะมีพี่เลี้ยงมาช่วย
- ได้แนวทางการทำรายงานวิจัย ในภาพรวมได้

- รูปแบบการเขียนรายงาน การนำเสนอเป็นขั้นตอน
- รูปแบบการวิจัย วิธีการ ทางลัด
- สิ่งที่น่าสนใจถูกต้องตามรูปแบบ
- ได้ผลงานที่ดี

ทบทวนทำความเข้าใจเรื่องหลักการเขียนโครงงานฐานวิจัย โดยคุณสมพงษ์ หลีเคราะห์

การอบรมครั้งนี้ จะไม่ใช่เฉพาะเป็นงานวิจัยของเด็กแต่เป็นของครูด้วย ซึ่งครูสามารถนำไปปรับให้เป็นผลงานทางวิชาการได้ไม่ยาก ก่อนที่ครูจะเขียนงานวิจัยได้ครูต้องนำชุดข้อมูลมาจากการเขียนของเด็ก ซึ่งหัวข้อที่เราจะเรียนรู้กันในวันนี้ มีดังนี้

หัวข้อที่ ๑. องค์ประกอบของรายงาน

๑. ปกนอก ประกอบไปด้วย

- โลโก้โรงเรียน โลโก้สยามกัมมาจล โลโก้ธนาคารไทยพาณิชย์
- รายงานรายงานฉบับสมบูรณ์
- ชื่อโครงการ.....
- โดย.....และคณะ
- สนับสนุนโดย.....

๒. ปกใน

- รายงานฉบับสมบูรณ์
- โครงการ.....
- รายงานตั้งแต่วันที่.....ถึงวันที่.....
- จัดทำโดย (ใส่ชื่อคณะ)
 - ๑.....
 - ๒.....
- สนับสนุนโดย

๓. สารบัญ

๔. บทคัดย่อ

๕. งานวิจัย

ส่วนที่ ๑ ความเป็นมาของโครงการวิจัย ข้อเสนอโครงการ

ส่วนที่ ๒ เอกสารที่เกี่ยวข้อง หรือทุนเดิม เช่น ประวัติชุมชน กฎหมาย พรบ. ต่างๆ หรืออ้างอิงจากงานเดิมที่ผ่านมา

ส่วนที่ ๓ รายงานกิจกรรมการดำเนินงาน ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไหร่ อย่างไร

ส่วนที่ ๔ รายงานผลการดำเนินงาน ข้อมูลที่ได้จากการทำกิจกรรมทั้งหมด

ส่วนที่ ๕ สรุปผลตามวัตถุประสงค์ ทบทวนจากวัตถุประสงค์ของโครงการว่าตอบวัตถุประสงค์หรือไม่

๖. อ้างอิง ข้อมูลบางอย่างมีที่มาจากหนังสือ หรืออินเทอร์เน็ต ให้อ้างถึงที่มาของเรื่องนั้นๆ เช่น

- ถ้าค้นหาจากหนังสือ ให้บอกชื่อหนังสือ ชื่อผู้แต่ง หน้า
- ถ้าค้นหาจากอินเทอร์เน็ต ให้ระบุเรื่อง วันที่ค้นหา ได้มาจากเว็บไซต์อะไร

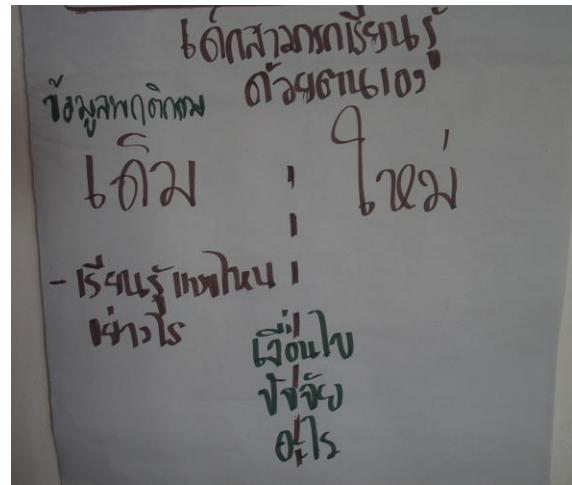
๗. ภาคผนวก รูปภาพ แบบสอบถาม อื่นๆ

หัวข้อที่ ๒. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลมีความสำคัญมาก ซึ่งกว่าเราจะได้ข้อสรุปงานวิจัยต้องมีสมมติฐาน มีชุดข้อมูล การเปรียบเทียบ การเรียบเรียงความรู้ต่างๆ ซึ่งประกอบด้วย 3 ส่วนหลักๆ

๑. ชุดข้อมูล ต้องมีชุดข้อมูลอย่างน้อยจำนวน ๒ ชุด

นำมาเปรียบเทียบกัน เช่นถ้าเราจะสรุปว่าเด็กสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองก่อนจะสรุปได้ต้องกลับไปดูชุดข้อมูลพฤติกรรมของเด็ก พฤติกรรมเดิมของนักเรียนเป็นอย่างไร และพฤติกรรมใหม่เป็นอย่างไรเช่นเด็กมีการวางแผนก่อนลงพื้นที่เก็บข้อมูลได้ครบถ้วน สามารถสรุปและวิเคราะห์ข้อมูลได้ และต้องแสดงให้เห็นปัจจัย หรือเงื่อนไข ที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง ว่ามา

จากสาเหตุอะไร และอย่างไร ซึ่งในที่นี้ปัจจัยการเปลี่ยนแปลงคือการนำโครงงานฐานวิจัยมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน ซึ่งต้องแสดงให้เห็นว่าครูทำอย่างไร เด็กทำอย่างไร ต้องมีชุดข้อมูลที่ชัดเจน และมีหลักฐาน คือชิ้นงานเด็ก ถ้าครูบอกว่าเด็กเก่งขึ้นต้องบอกว่าเก่งขึ้นเรื่องอะไร เมื่อไร อย่างไร

๒. ความรู้ คือเนื้อหาของความรู้ในรายละเอียด ได้แก่ คุณค่า มีอะไรที่เป็นคุณค่าได้บ้าง มีประโยชน์ในด้านไหน และอย่างไร เกิดวิธีคิดใหม่ที่เปลี่ยนจากเดิมหรือไม่ อย่างไร เกิดความรู้ด้านวัฒนธรรมใหม่ๆ บ้างไหม หรือว่ามีวิธีการจัดการใหม่ๆ หรือกระบวนการใหม่ๆ

ในส่วนของการแสดงข้อมูลหรือการนำเสนอข้อมูลนั้นจะต้องมีวิธีการนำเสนอ ซึ่งก็มีรูปแบบที่หลากหลาย เช่น

- การเขียนบรรยาย ก็จะเป็นลักษณะการเขียนเล่าเรื่องของข้อค้นพบว่ามีอะไรบ้าง รายละเอียดเป็นอย่างไร
- การใช้ตารางเปรียบเทียบ ก่อน-หลัง ซึ่งความรู้นี้ก็จะมีมาจากแบบบันทึกพฤติกรรมของนักเรียน

- การใช้แผนภูมิ การใช้กราฟ แสดงผล ร้อยละ
- การมองหาความสัมพันธ์ต่างๆ ระหว่าง 2 สิ่ง 3 สิ่ง เพื่อให้เห็นว่าสิ่งหนึ่งสิ่งใดเปลี่ยนแปลงไปเป็นสาเหตุให้สิ่งอื่นเปลี่ยนแปลงตาม สามารถนำเสนอด้วยเช่นตัดต้นไม้ ส่งผลต่อน้ำ ต่อคน ระบบนิเวศม์เสีย อาจทำเป็นแผนผังเชื่อมโยงกับวิถีชีวิต กับพระเพณี กับด้านเศรษฐกิจ กับด้านสุขภาพ หรืออื่นๆ ซึ่งสามารถบอกได้ว่าเกี่ยวข้องหรือสัมพันธ์กันอย่างไร แบบไหนบ้าง เป็นต้น

๓. **แนวทางในการนำไปใช้** หมายถึงเมื่อเราเห็นว่าข้อมูลนี้เกิดอะไรขึ้นบ้างแล้ว แล้วสามารถที่ต่อยอดในด้านใดได้บ้าง เช่น วันก่อนเราพูดถึงว่ากระบวนการเรียนรู้แบบนี้สามารถที่จะนำไปบูรณาการกับวิชาภาษาไทยได้ เพราะว่าทำให้เด็กอ่านได้ดีขึ้น นำเสนองานได้ และเขียนได้คล่องขึ้น ดังนั้นเราสามารถนำกระบวนการนี้มาบูรณาการกับวิชาภาษาไทยในช่วงที่เรียนภาษาไทยได้ ซึ่งจะลดปัญหาการไม่มีชั่วโมงเรียน ในช่วงที่ครูต้องไปปฏิบัติภารกิจอื่นๆ แล้วหมดชั่วโมงการสอน ก็ทำได้เลย ซึ่งข้อเสนอแนะนำคือการนำไปสู่การเปลี่ยนแปลง นำไปสู่การพัฒนาเป็นความรู้ใหม่ๆ ได้ด้วย

ปฏิบัติการประจำห้องเรียน

จากการประชุมเมื่อวันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ที่ผ่านมา เราได้ขอให้ครูไปหาค้นพบในสิ่งที่ได้จัดกระบวนการให้กับเด็กนักเรียน ซึ่งในวันนี้จะขอให้คุณครูนำมาวิเคราะห์ สรุปลงเป็นข้อมูลให้เห็นการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในด้านต่างๆ ดังนี้

ข้อค้นพบ	หลักฐานประกอบ	วิธีการ	การนำไปใช้
วิธีการ: ใช้กระดาษขีดในช่องที่ ๑ ให้หมดก่อน แล้วค่อยขยับไปทำในคอลัมภ์ที่ ๒ ที่ ๓ ที่ ๔			

๑. ข้อค้นพบ คือ การสร้างความหมาย การตีความ เล่าเรื่องตามข้อสรุปหรือพบเป็นอย่างไร เดิมเรื่องนั้นเป็นอย่างไร เราเข้าใจว่าอย่างไร หรือเราทำอย่างไร แล้วมันเกิดอะไรขึ้นหรือเราทำอย่างไร
๒. หลักฐานประกอบ คือ การนำหลักฐานมาประกอบกับข้อค้นพบ ซึ่งจะมีหลักฐานที่เป็นบุคคล เป็นใครบ้าง เช่น คดีห่วย ที่เห็นครูปรึกษาข้อห่วยกับใครบ้าง แล้วเกิดอะไรขึ้น ไ้มาให้หมด ตาม Time line หลักฐานที่เป็นเอกสาร เช่น ชิ้นงานของเด็ก หลักฐานเชิงสถานที่ หรือแหล่งเรียนรู้ หรือวัตถุพยาน

หลังจากนั้นให้คุณครูนำข้อค้นพบจากนักเรียนและข้อค้นพบของตนจากที่ได้ทำมาลองวิเคราะห์ตามตารางด้านบน

ข้อค้นพบ	หลักฐานประกอบ
• ตูมมีทักษะในด้านการพูดและการทำงานร่วมกันเพิ่มขึ้น	- แสดงออก - ชื่นชอบ / ชอบบทละคร - ทบ
• ตูมมีทักษะในการจัดกระบวนการเรียนรู้แบบกลุ่มเพิ่มขึ้น	- ทบถ่ายทอดสิ่งที่ตนกลุ่ม - แสดงกลุ่ม - ทบ ทุกคนมีส่วนร่วมในกระบวนการ (ทบแสดงออก, ทบ)
• ครูมีกระบวนการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนรู้	- กิจกรรม - แสดงให้เห็นบทบาทไว้ล่วงหน้า - ทบเห็น
• ทบชอบบทกลอนสี่ชนวนร่วมในการจัดการเรียนรู้บทละคร	- ทบมีชื่อเสียง, กิจกรรม, ผู้ปกครอง - ทบเห็น - กิจกรรม - ผู้ปกครอง

ครูนำเสนอและสะท้อนการเรียนรู้

ครูสะท้อนการเรียนรู้

๑. ครูต้องปรับวิธีการสื่อสารให้ง่ายขึ้น ตั้งคำถามชวนให้นักเรียนค่อยๆ คิดไปที่ละจะช่วยให้เด็กเข้าใจจับประเด็นได้ดีขึ้น
๒. ถ้าเราไม่จดบันทึกขั้นตอนในการทำงานและลงวันที่ให้ละเอียด ในระหว่างการจัดกิจกรรม เราจะลืมและไม่สามารถหาข้อค้นพบได้
๓. ในระหว่างการนำเสนอของเด็กนักเรียนชั้น ป.๔ เมื่อมีคนนอกเข้าฟังด้วย เด็กจะเกิดอาการตื่นคน พูดไม่ถูก ดังนั้นต้องมีการปรับการนำเสนอของนักเรียนใหม่
๔. การสอนโดยไม่บอกไม่กำกับ ปล่อยให้เด็กทำเองลองผิดลองถูก และค่อยประมวลผลทีหลังตามลำดับพบว่าผลที่ได้ออกมาได้ดี
๕. เข้าใจวิธีการว่าเด็กอนุบาลควรนำเสนออย่างไร แต่ไม่เข้าใจว่าให้เด็กปฐมวัยจัดทำรูปเล่มนำเสนอได้อย่างไรเพราะเด็กอนุบาลจะต่างจากเด็กระดับประถม

ข้อเสนอแนะของวิทยากรหลังจากครูสะท้อนการเรียนรู้

๑. ชวนเด็กทบทวนกระบวนการวิจัย ในทุกๆ ขั้นตอน ตั้งแต่ ได้เรื่อง ได้โครงงาน ได้ข้อมูล ได้แนวทาง (จัดเวที ตรวจสอบข้อมูลและวิเคราะห์) ปฏิบัติ สรุปผลงานวิจัย สิ่งที่ต้องการในโครงงานฐานวิจัยคือกระบวนการคิดการวิเคราะห์ของเด็กซึ่งจะเกิดขึ้นตลอดกระบวนการนำเสนอ อาจให้เด็กทำเป็นหนังสือทำมือเล่ากระบวนการทำงานเป็น Timeline เมื่อเด็กทบทวนและเขียนได้ก็จะเล่าได้ ซึ่งเด็กแต่ละชั้นจะมีความยากง่ายแตกต่างกันไปในแต่ละช่วงชั้น
๒. กระบวนการนี้ไม่ใช่วิธีที่ดีที่สุดแต่ไม่หลอกหลอน และหลอกลวง เราเน้นความจริงที่เกิดขึ้นไม่จำเป็นต้องสวยหรู แต่เป็นกระบวนการทำงานซึ่งอาจไม่จำเป็นต้องครบ ๑๐ ขั้นตอน
 - เครื่องมือนี้เป็นวิธีการวิจัยของชาวบ้านสามารถทำงานวิจัยจนสำเร็จเกิดกระบวนการเรียนรู้ที่ดี จึงนำมาออกแบบทำต่อกับเด็กในโรงเรียน
 - กระบวนการทุกขั้นตอนมีความสัมพันธ์กันตลอดเส้นทาง ถ้าออกแบบดีๆ ทำครบ ๑๐ ขั้นตอนสามารถตอบตัวชี้วัดของกระทรวงได้ครบ

- กระบวนการนี้ให้แนวทางในการทำงานของเด็กอย่างเป็นอิสระภายใต้กระบวนการนี้ ไม่สามารถลอกเรียนแบบผลงานได้
 - การดึงชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการเรียนรู้เป็นการเชื่อมสัมพันธ์ภาพระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ให้โรงเรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ของชุมชน
๓. ร่องรอย PCL ของครู และ AAR หลังการเรียนรู้ คือหลักฐานร่องรอยของการเรียนรู้
 ๔. บันทึกการสอนของครู คือ หลักฐานการเรียนรู้ได้เช่นกัน
 ๕. เด็กเล่ากระบวนการทำ แต่ไม่ได้เล่าตอนกระบวนการที่มาของเรื่อง
 ๖. กระบวนการได้ข้อมูล ได้แนวทาง ทางโรงเรียนอาจจะยังไม่ได้ทำ
 ๗. เด็กสามารถเล่ากระบวนการของโครงงานฐานวิจัย ทั้งเส้นทางได้ หรือไม่
 ๘. สิ่งที่กระบวนการต้องการคือ กระบวนการคิด การวางแผน ซึ่งอยู่ในช่วง ได้เรื่อง ได้โครงงาน
 ๙. เด็กนักเรียนชั้น ป.๕ ทำหนังสือราชการได้จริง เด็กเรียนรู้จริง มีหลักฐานจริง
 ๑๐. การทำหนังสือเล่มเล็กของนักเรียนชั้น ป. ๑ เรื่องพริก มีการวาดภาพประกอบ และคำอธิบายสั้นๆ เป็นเล่มหนังสือ
 ๑๑. ต้องรวบรวมการสอนในแต่ละชั้น เป็นเล่มรายงาน คุณครูสามารถเอาไปใช้ประโยชน์ต่อได้
 ๑๒. การจัดระบบข้อมูล จัดลำดับข้อมูลก่อนหลัง ตามความสำคัญของข้อมูล จากการสรุปข้อค้นพบ ความรู้ในแต่ละกิจกรรม (เนื้อหาเก็บไว้ ขยะทิ้งไป)
 ๑๓. โรงเรียนคือสถาบันสังคมแห่งการเรียนรู้ โดยมีเครือข่ายเป็นชุมชนใช้เด็กเป็นสื่อในการสร้างสัมพันธ์ภาพ สร้างการเรียนรู้ร่วมที่เป็นรูปธรรมได้ ซึ่งอยู่ในชั้นที่ ๘-๙ ซึ่งปีนี้อาจยังไม่ถึง
 ๑๔. กระบวนการนี้สามารถเชื่อมโยงหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ๓ ห่วง ๒ เงื่อนไข ได้อย่างชัดเจนในทุกเรื่อง เช่นการเลือกเรื่องเด็กต้องคิดว่าต้องใช้ความรู้อะไร ใช้คุณธรรมอะไร ต้องมีเหตุผลมารองรับการตัดสินใจ ด้านความพอดี ความพอประมาณกับทรัพยากรเป็นอย่างไร
 ๑๕. ที่สำคัญกระบวนการวิจัยไม่ใช่ชิ้นงาน แต่อยู่ที่กระบวนการทำงานว่าเด็กได้ไปหาข้อมูลอย่างไร มีกระบวนการทำงานอย่างไร ได้เรียนรู้อะไรในแต่ละขั้นตอน ถ้าสนใจเฉพาะชิ้นงานก็ไม่แตกต่างไปจากโครงการประดิษฐ์ธรรมดา
 ๑๖. ครูอย่าไปติดกับที่ผลผลิตหรือเนื้อหาแต่สนใจที่กระบวนการ เรื่องนี้จะเรียนรู้ได้ด้วยตนเองแบบไร้กระบวนการ ยุติกระบวนการ เก็บเล็กผสมน้อยจากการเรียนรู้ต่างๆ แล้วนำมาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับเรา
 ๑๗. วิจัยคือวิทยาศาสตร์ ต้องพิสูจน์ได้ ต้องมีหลักฐาน สามารถจัดการข้อมูล เช่นพูดถึงการบูรณาการครูก็นำบันทึกการสอนเป็นหลักฐาน

๑๘. ข้อเสนอพื้นฐานไม่ใช่หลักฐาน วิจัยต้องพิสูจน์ได้ วิจัยคือกระบวนการหาความรู้ หากคำตอบ ค้นหาความจริงซึ่งอยู่บนพื้นฐานของความเป็นระบบ เป็นวิทยาศาสตร์ ดังนั้นทุกครั้งถ้าเราช่วยสรุปหลังสอนว่า เราค้นพบอะไรบ้าง เช่น รู้ว่าเด็กเป็นอย่างไร ความรู้ด้านกระบวนการวิจัย ด้านเนื้อหาดังนั้นเราต้องรู้วิธีการจัดการกับข้อมูลให้เป็นระบบ เพื่อรู้อะไรมาก่อน อะไรหลัง ข้อมูลอะไรเป็นของครู อะไรเป็นของเด็ก จะได้หามาใช้ได้สะดวกเลือกสิ่งที่มีประโยชน์เก็บไว้ส่วนข้อมูลขยะทิ้งไป

๑๙. โครงงานฐานวิจัยไม่มีสอบเพราะดูที่กระบวนการวิจัย ดูรายงาน การนำเสนอ และตอบคำถามของเด็กว่าทำได้ทำอะไร อย่างไร มีทั้งเนื้อหา ทั้งขั้นตอน กระบวนการและผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น ถ้าเด็กทำงานจริง เด็กจะตอบคำถามต่างๆ ได้

การบ้าน

ให้ครูแต่ละช่วงชั้น รวบรวมหลักฐานประกอบตั้งแต่เริ่มจัดกระบวนการเรียนรู้ ช่วงได้เรื่อง ได้โครงการ และได้ข้อมูล ฯลฯ (วันเวลา / ผลงาน / ทำอะไร / ทำที่สัปดาห์ / ทำอย่างไร) เพื่อนำมาใช้ในวันพรุ่งนี้

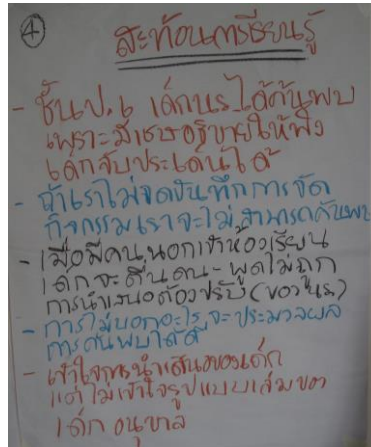
Check out โจทย์ สะท้อนการเรียนรู้ในวันนี้

โดยคุณพิเชษฐ์ เบญจมาศ

เช็คเอาต์ด้วยการ ให้ครูทุกคนช่วยสะท้อนการเรียนรู้ในวันนี้

๑. ประทับใจเด็กนักเรียนชั้น ป.๕ ที่กล้าพูดกล้าแสดงออก ในการนำเสนอ โดยที่ครูก็สนับสนุนโดยการให้รางวัลกับเด็ก เด็กก็รู้สึกดี
๒. ได้เรียนรู้วิธีการเขียนรายงาน คิดว่าใกล้จะถึงเป้าหมายแล้ว แต่ก็ยังมีเรื่องที่ต้องทำอีกมาก
๓. ขอบคุณทีมที่ช่วยแนะนำ ให้เห็นแนวทาง วิธีในการออกแบบการนำเสนอในเวทีปิดโครงการ
๔. ได้แนวทางในการเขียนรายงาน
๕. ได้เรียนรู้ว่ากระบวนการวิจัยคือความจริง ถ้านำความจริงมาเขียนรายงานก็ไม่ใช่เรื่องยาก
๖. ต้องเห็นความสำคัญของโครงการ ต้องมีการคิดนอกกรอบ ไม่ให้เหมือนนกในกรง
๗. นักวิจัยต้องทำงานเป็นระบบ ต้องเก็บรายละเอียดทุกขั้นตอนของกิจกรรม ถ้าไม่บันทึกก็จะลำบากในภายหลัง
๘. ถ้าไม่จัดเก็บข้อมูล ไม่จัดเรียงข้อมูลให้เป็นระบบเป็นขั้นเป็นตอนก็เหมือนทำงานนี้สูญเปล่า
๙. เด็กได้เรียนรู้เรื่องการปลูกเมล็ดเบอร์รี่ที่จะติดตัวไป
๑๐. ได้แนวทางการเขียนรายงานของเด็ก และของครูเห็นข้อผิดพลาดที่ทำไม่สมบูรณ์ รู้ว่าต้องไปปรับอะไร
๑๑. ถ้ามีการวางแผนอย่างเป็นขั้นเป็นตอน มีการจัดเก็บข้อมูลหลักฐานอย่างเป็นระบบ ก็จะทำให้นำมาเขียนรายงานวิจัยได้ดี จะพัฒนาตนให้ดี
๑๒. เริ่มที่จะเข้าใจในเนื้อหาโครงการฐานวิจัย และจะพยายามศึกษามากขึ้น
๑๓. ต้องแสดงความจริง ที่หนักใจคือมีความจริงมากมายแต่ยังไม่ได้จัดระบบระเบียบ ซึ่งเป็นเรื่องสำคัญมากที่ต้องปรับ ซึ่งพรุ่งนี้น่าจะได้นำข้อมูลมาจัดระบบและเขียนเป็นรายงาน

๑๔. ขอขอบคุณคณะวิทยากรและธนาคาร ที่มาช่วยติตอาวฐคือความรู้ในแนวทางวิจัย ผ่านกระบวนการของ
ที่มหาวิทยาลัย โดยเฉพาะคำแนะนำให้เห็นตัวเอง ได้เรียนรู้มากจากข้อผิดพลาดสู่การปรับปรุงแก้ไข
๑๕. สามารถที่จะจัดลำดับข้อมูลตามลำดับขั้น สิ่งสำคัญคือหลักฐานและเวลาที่ยังได้จัดลำดับเวลา
๑๖. เมื่อก่อนสะเหมือนว่าเป็นผี ตอนนีผีใกล้จะแตกแล้ว พอมาสะกิดบ่อยๆ ก็ดีขึ้น
๑๗. ได้แนวทางในการทำงาน ที่ต้องกลับไปขมวดประเด็นกับนักเรียน เพื่อสามารถการนำเสนอให้เข้าใจ

คำถามชวนคิด

- เป้าหมายของกระบวนการโครงการฐานวิจัยคืออะไร
- แต่ละขั้นตอนมีแนวคิดหลักๆ คืออะไร
- ข้อค้นพบที่ครูได้ตอบใจห้เป้าหมายที่ได้ตั้งไว้หรือเปล่า
- ข้อค้นพบของครูชัดเจน มีหลักฐานหนักแน่นเพียงพอจนผู้อ่านไม่เกิดคำถามต่อแล้วหรือยัง

๑ มีนาคม ๒๕๖๑

Check in ใจทย์: เป้าหมายของการจัดการเรียนการสอนแบบโครงงานวิจัยคืออะไร
โดยคุณพิเชษฐ เบญจมาศ

เช็คอินด้วยใจทย์คำถาม เป้าหมายของการจัดการเรียนของเราเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานวิจัยเราได้อะไร

- วิธีการ ให้คุณครูแต่ละท่านเขียนใส่กระดาษ แล้วจับกลุ่ม ๔ คน แลกเปลี่ยนสิ่งที่เขียน
- กติกา ขณะที่เพื่อนพูด... ฟังอย่างใส่ใจไม่ซักถาม
- นำเสนอ โดยการเลือกตัวแทนกลุ่มละ ๑ คน ไม่เกิน ๒ นาที สรุปสิ่งที่ได้จากการคุยในกลุ่ม

กลุ่มแรก

เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเลือกเรียนเรื่องที่สนใจ โดยใช้กระบวนการให้เด็กเรียนรู้ ที่เน้นให้เด็กคิดเป็นวางแผนเองได้ ค้นหาคำตอบด้วยตัวเอง ภายใต้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นหลักคิดในการดำเนินงานเรื่องต่างๆ ด้วยตนเอง

กลุ่มสอง

เป็นเรื่องของการพัฒนาคุณภาพการศึกษาแนวใหม่ ที่มีรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ทำให้เด็กคิดวิเคราะห์ เกิดทักษะต่างๆ เรียนรู้ที่จะแก้ปัญหาด้วยตนเอง มีคุณลักษณะภาวะผู้นำผู้ตามที่ดี มีทักษะสืบค้นข้อมูล ในเรื่องที่แต่ละชั้นไปเรียน ทั้งยังทำให้นักเรียนมีส่วนร่วมกับชุมชนนั้นๆ ด้วย สิ่งสำคัญคือ ต้องการเน้นให้นักเรียนเกิดความตระหนักในคุณธรรมจริยธรรมด้วย ซึ่งเป็นการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

กลุ่มสาม

การจัดการเรียนรู้โดยการเรียนแบบโครงงานฐานวิจัยเปิดโอกาสให้เด็กได้จัดการเรียนรู้ด้วยตนเอง นอกจากครูนำวิทยากรมาที่โรงเรียนหรือพาเด็กลงพื้นที่ไปเรียนกับภูมิปัญญาในชุมชนแล้ว เชื่อว่าเด็กสามารถนำหาความรู้ด้วยตนเองได้ ไม่ว่าจะเป็นในชุมชน หอสมุด พิพิธภัณฑ์ ห้างสรรพสินค้า เด็กสามารถค้นคว้าหาสิ่งที่อยากรู้เองได้ และนำความรู้กลับมาแลกเปลี่ยนกัน เชื่อว่ากระบวนการจัดการการเรียนรู้แบบนี้ จะทำให้เด็กกล้าคิด กล้าแสดงออก กล้านำเสนอสิ่งที่เขาได้ค้นหาข้อมูลมาทั้งปี และทำให้เด็กเกิดความรู้ใหม่ นอกเหนือจากการเรียนห้องเรียนในวิชาที่เขาเรียน หรือได้ความรู้ที่เขาหาไม่ได้ในชั้นเรียน ทำให้เด็กรู้จักคิดวิเคราะห์เองได้ ค้นหาข้อมูล สรุป และบรรยายความรู้เหล่านั้นได้

กลุ่มสี่

เป้าหมายคือให้นักเรียนเรียนรู้กระบวนการค้นหาคำตอบที่เป็นความจริงด้วยตนเอง ด้วยวิธีการที่หลากหลาย อย่างมีสติ และอย่างพอเหมาะ

กลุ่ม ๕

เป็นการบ่มเพาะผู้เรียนให้รู้จักคิด สังเกต แลกเปลี่ยนเรียนรู้ มีคุณธรรม จริยธรรม ใช้เหตุผล พัฒนาให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ สามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

สรุปความคิดเห็นเกี่ยวกับเป้าหมายการจัดการเรียนการสอนด้วยโครงงานฐานวิจัย

- เป็นกระบวนการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนแนวใหม่
- เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
- เป็นวิธีเรียนที่ให้เด็กรู้จักหาความรู้ได้ด้วยตัวเอง
- ใช้ห้องเรียนในชุมชนเป็นแหล่งเรียนรู้ ความรู้อยู่นอกห้องเรียน
- พัฒนา skill เด็กทุกมิติ
- บูรณาการกับสาระวิชาอื่นๆ
- แทรกหลักคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง คุณธรรม จริยธรรม
- รู้จักคิด เข้าใจภาวะผู้นำ ผู้ตาม การทำงานเป็นทีม และการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข

คุณพิเชษฐ์ เบญจมาศ

จะเห็นว่า สิ่งที่น่าเสนอเป็นสิ่งที่คุณครูฝันถึงเด็กทั้งหมด มีความปรารถนาให้เด็กเก่ง ดี มีคุณภาพ แต่ไม่ได้พูดถึงตนเอง คือหน้าที่ครู การพัฒนาศักยภาพของตัวเองจะเอาอย่างไร เรามีเป้าหมายร่วม ๓ ด้านในการจัดการเรียนรู้ คือ

- K Knowledge หรือองค์ความรู้ กระบวนการนี้ไม่ได้ให้ความสำคัญมากนักว่านักเรียนจะจำหรือนำมาบอก แต่สำคัญกับกระบวนการในการไปหาความรู้ ได้เรียนรู้อะไรบ้างจากการไปหาความรู้
- A Attitude หรือ ทศนคติ บางอย่างที่ต้องเติมเข้าไป มีสิ่งใดที่ต้องเติมบ้าง เช่นเมื่อครูแบ่งกลุ่มเด็กเก่งจะจับกลุ่มกับเด็กเก่ง ไม่ให้เด็กอ่อนเข้ามาเป็นตัวจุดรั้งในกลุ่ม แต่โครงงานฐานวิจัย จะให้เด็กอ่อนและเด็กเก่งสามารถอยู่กลุ่มเดียวกันได้ เพราะเชื่อว่าเด็กแต่ละคนมีความสามารถที่แตกต่างกัน
- S Skill หรือทักษะ ซึ่งหลักสูตรใหม่เรียกว่า สมรรถนะ คือ การฟัง พูด อ่านเขียน สื่อสาร ได้อย่างดี

ข้อสังเกตจากการเรียนรู้เมื่อวานที่จะนำสู่กระบวนการในวันนี้

๑. เมื่อวานครูพูดถึงข้อค้นพบ แต่ไม่ได้เปรียบเทียบกับเป้าหมายซึ่งเป็นตัวชี้วัดเลย จึงไม่รู้ว่าข้อค้นพบอยู่สอดคล้องหรือภายใต้กรอบที่เราวางไว้หรือเปล่า

๒. วันนี้อยากเห็นค้นพบเกี่ยวกับตัวเด็ก

๓. ครูได้วางแผนในการพัฒนาตนเองว่าอยากเติบโตอย่างไร

คุณศศิณี ลิ้มพงษ์

ขอเสริมเรื่อง KPA ว่ากระบวนการโครงการฐานวิจัยเป็นกระบวนการที่เราทำซ้ำ ในทุกขั้นตอนการทำงานของเด็ก เป็นการพัฒนาทักษะเด็กได้ดีมาก อยากให้ครูสะท้อนเป้าหมายที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับเด็กว่าต้องการให้เด็กเกิดทักษะหรือคุณลักษณะอย่างไรให้ชัด และเล่าถึงกระบวนการหรือเครื่องมือที่ใช้ เช่นเปิดโอกาสให้เด็กลงมือทำอะไร ได้สังเกต หรืออื่น ๆ ซึ่งอยู่ในตารางที่ได้ออกแบบไว้เมื่อวาน ซึ่งจะเป็นการสอดคล้องกับการออกแบบการสอนของครู ว่าทำอะไร ใช้กระบวนการอย่างไร และเกิดอะไรขึ้นบ้าง

อยากเน้นว่าการเรียนรู้แบบโครงการฐานวิจัยมี ๓ เครื่องมือหลักที่จะต้องสอดแทรกบูรณาการในกระบวนการคิด การทำงานในทุกขั้นตอนเพื่อปลูกฝังทักษะและคุณลักษณะที่ต้องการซึ่งก็คือ

๑. MIO เป็นการฝึกให้เด็กมีสติ รู้ตัว

๒. การนำหลักปรัชญาพอเพียงไปใช้ ครูต้องรู้ว่า จะสร้างเงื่อนไขให้เด็กใช้อย่างไรระหว่างในการพาเด็กเรียนรู้ในขั้นตอนต่างๆ ของกระบวนการโครงการฐานวิจัย

๓. กระบวนการวิจัย ทั้ง ๑๐ ขั้นตอน เราใช้ขั้นตอนครบหรือไม่ ใช้อย่างไร แต่ละขั้นตอนเมื่อนำไปใช้ เป็นอย่างไร ตอนนีเราทำอะไรอยู่ตรงไหน นี่คือ ๓ เครื่องมือที่ครูต้องตอบตัวเองให้ชัดก่อน แล้วจะทำให้การทำงานของเราชัดขึ้น มีเป้าหมายตัวชี้วัด และกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่ตอบโจทย์

**Timeline การจัดการเรียนรู้ “โครงการฐานวิจัย” ของครู
โดยคุณพิเชษฐ์ เบญจมาศ**

โจทย์

ให้คุณครูแบ่งกลุ่มตามช่วงชั้น ย้อนทวน Time Line ทบทวนปฏิทินการจัดการเรียนการสอนด้วยโครงการฐานวิจัยตั้งแต่วันแรกจนถึงวันสุดท้ายอย่างละเอียด ตามตารางดังนี้ ให้เวลา ๔๐ นาที

มีวิธีการขั้นตอน การทำอย่างไร	ได้เรื่อง ๑. ๒. ๓.	ได้โครงการ	ได้ข้อมูล	ได้แนวทาง	ได้ ปฏิบัติ	ได้ผลการวิจัย
ได้อะไร เป็นอย่างไร	๑. ๒. ๓.					
มีหลักฐานอะไร	๑. ๒. ๓.					

คำอธิบายเพิ่มเติม ช่วงได้เรื่องใช้เวลาที่สัปดาห์ วันที่เท่าไรถึงวันที่เท่าไร ครูทำอะไรบ้างกับเด็กในช่วงนั้นจนกว่าจะได้เรื่อง พัฒนาเป็นโครงการ/หาข้อมูล/กว่าจะได้เป็นแนวทาง/ลงปฏิบัติจริงจนกระทั่งได้ผลงานวิจัย แต่ละหัวข้อใช้เวลาอย่างไร ทำอะไรบ้างขอเขียนให้ละเอียด เขียนอย่างละเอียดเพราะจะมีผลต่อการนำเสนอของเด็กในวันนำเสนอ

โจทย์เพิ่ม

- วิธีวิทยาหรือวิธีวิจัย (คือวิธีการจัดการเรียนการสอน) เช่นเรื่องได้เรื่องครูมีวิธีอะไรที่ใช้กับเด็กจนได้เรื่องอะไรบ้าง เช่น ระดมความคิด สืบค้น สัมภาษณ์
- ใช้เครื่องมืออะไรในแต่ละวิธี เช่น ใช้แบบสำรวจในการสำรวจ
- วิธีการพัฒนาตั้งแต่หาเรื่องจนถึงได้เรื่องก็วิธี อะไรบ้าง เป็นวิธีของครูที่ไปทำกับเด็ก (วิธีไม่ใช่กิจกรรม เช่นลงพื้นที่) จากการหาวิธีเหล่านั้น ครูได้อะไรบ้าง เขียนในกระดาษ
- คุณครูมีบทบาทอะไรก่อนพาเด็กสำรวจ หลังสำรวจ ครูมีบทบาทอย่างไร

ลองเรียนรู้ร่วมกันด้วยการให้ครูลงเล่า

ครูเล่า ช่วงได้เรื่องให้เด็กไปสำรวจรอบๆโรงเรียน มีกระดาษบันทึก แล้วกลับมาเลือกว่าสนใจอะไร

ข้อสังเกต มีสำรวจเป็นเรื่องของเด็ก ครูต้องบอกว่ามีบทบาทอะไรก่อนเด็กลงไปสำรวจ ครูทำอะไรบ้างในช่วงเด็กไปเรียนรู้ หรือกลับมาเลือกเรื่อง

การเขียนรายงานการจัดการเรียนรู้ “โครงการฐานวิจัย” ของครู โดยคุณสมพงษ์ หลีเคราะห์

คุณสมพงษ์ใช้กระบวนการถามตอบสร้างความรู้ความเข้าใจกับครู

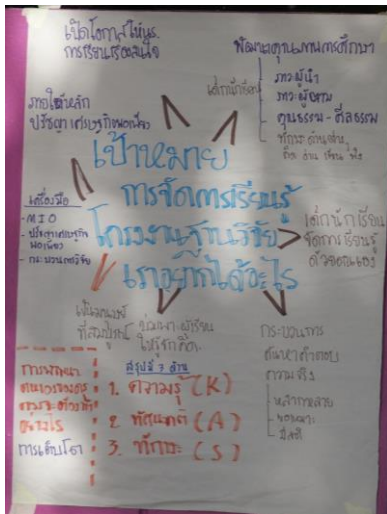
โจทย์

๑. วิธีทำงานในกระบวนการวิจัยมีกี่วิธี

- การใช้คำถามกระตุ้น/การสนทนานำ / อภิปราย บทบาทครูคือไปศึกษาแหล่งเรียนรู้เพื่อเตรียมซึ่งขึ้นกับว่าอยู่ในกระบวนการไหน ครูเตรียมสื่อเพื่อการเรียนรู้สำหรับเด็ก (เป็นวิธีย่อยเรื่องราวก่อนพาเด็กเรียนรู้)
- กระบวนการกลุ่มโดยการคละเด็ก ใช้เพลง ใช้การนับ สร้างเงื่อนไขให้เกิดการแบ่งกลุ่มแบบใหม่ๆ
- การสร้างเงื่อนไขครูใช้กระบวนการสร้างข้อตกลงเพื่อนำไปสู่เงื่อนไขการทำงาน/การเรียนรู้ร่วมกัน
- การเสริมแรง การให้รางวัล
- การประเมินผลงานเด็กซึ่งในการประเมินผลแต่ละเรื่องแตกต่างกันครูต้องมีวิธีประเมินที่แตกต่างกัน

๒. กระบวนการวิเคราะห์ กระบวนการวิจัยต้องสามารถวิเคราะห์เด็กให้ได้ก่อน

- K (Knowledge) ความรู้ที่ครูต้องมี เช่น รู้จักเด็กเป็นรายบุคคล เนื้อหาโครงสร้างรายวิชา หลักสูตร ที่สำคัญครูต้องรู้เรื่องกระบวนการวิจัย
- A (Attitude) ทศนคติ ความคิด ความเชื่อ คุณค่า ความหมายที่ต้องการปลูกฝังกับเด็ก เช่น การอยู่ร่วมกันจะทำให้เด็กสามัคคี
- S (Skill) ทักษะหรือ สมรรถนะ ที่ต้องการให้เด็กเกิดในทุกมิติ และหลังกระบวนการต่างๆ แล้วเกิดขึ้นหรือไม่ เมื่อไร อย่างไร

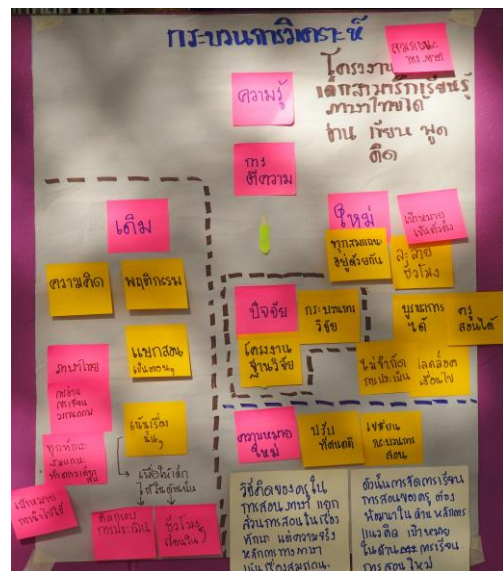
ครูต้องมีเป้าหมายที่ชัดเจนว่าต้องการให้เกิดอะไรบ้างใน KAS หรือ KPA รู้ว่าจะใช้วิธีอะไร เครื่องมืออะไรในขั้นตอนต่างๆ สังเกตเด็กขณะทำงาน พิจารณาลงานที่เกิดขึ้น ไปจนถึงกระบวนการถอดบทเรียนสรุปการเรียนรู้เพื่อจะได้รู้ว่าเด็กแต่ละคนเกิดการเปลี่ยนแปลงอะไรหรือไม่ ถ้าเปลี่ยนๆตอนไหนอย่างไร ถ้าไม่ทำอย่างไร และแก้ไขอย่างไรในครั้งต่อไป

การเรียนรู้ด้วยโครงงานฐานวิจัยเป็นการปลดล๊อคการเรียนรู้ ไม่มีเพดานการเรียนรู้สำหรับเด็ก ไม่มีขีดจำกัดเรื่องเงื่อนไขเวลา ไม่มีขีดจำกัดในเรื่องที่เด็กอยากเรียนอยากรู้ ดังนั้นกระบวนการวิเคราะห์ เป็นการ

นำความรู้เดิมมาเทียบกับความรู้ใหม่ ตีค่าให้ความหมายกับสิ่งที่เกิดขึ้นจากวิธีการจัดการเรียนรู้แบบใหม่แล้วนำมาเขียนในเชิงพรรณนา

ในรายงานวิจัยครูต้องเขียนอภิปรายผลและเสนอแนะจากข้อค้นพบ เช่นความรู้ที่เกิดขึ้นคือ เด็กเกิดสมรรถนะทางภาษาพร้อมกันทุกด้าน (ฟัง พูด อ่าน เขียน) ไปพร้อมๆกับการทำโครงงานฐานวิจัย ซึ่งแตกต่างจากความรู้เดิม ที่ให้เด็กเรียนทีละเรื่องเป็นรายชั่วโมงแบบแยกส่วน เช่นวันนี้สอนเรื่องเขียนก็เน้นการเขียน ซึ่งนำสู่ข้อเสนอแนะใหม่ที่ว่าครูสามารถใช้ชั่วโมงเรียนปกติบูรณาการเรียนโครงงานฐานวิจัยได้เลย

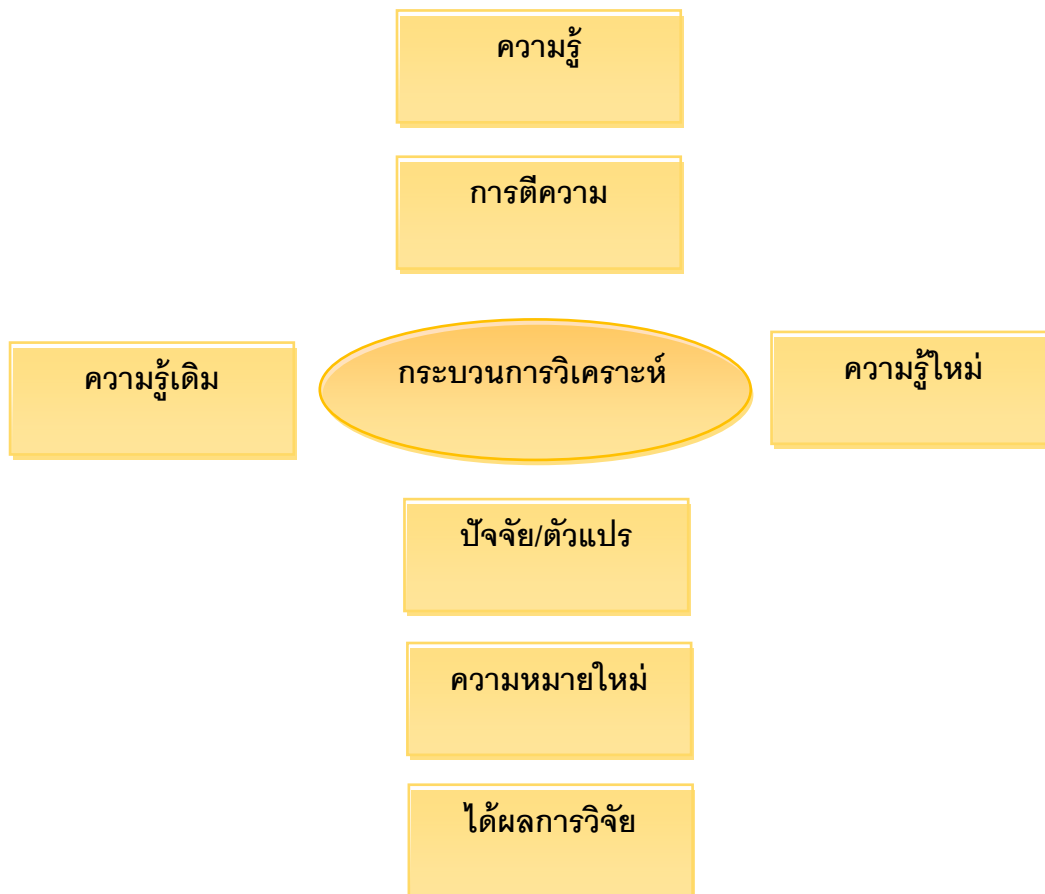
การวิเคราะห์ต้องรู้เป้าหมายที่ชัดเจนว่าต้องการให้เด็กเกิดอะไร เพื่อครูจะได้ออกแบบการเรียนรู้ที่สอดคล้อง และสามารถประเมินผลการจัดการเรียนรู้ทั้ง ๓ ด้านถูก

ถ้าพิจารณาจากข้อมูลที่ครูเตรียมมาในวันนี้พอวิเคราะห์ได้ว่า

- การเรียนรู้ไม่จำกัดเวลาเรียน
- กระบวนการโครงงานฐานวิจัยแทรกสมรรถนะทั้ง ๔ คือการพูด ฟัง อ่าน เขียน ให้เกิดระหว่างเรียนไปพร้อมๆ กันไม่จำเป็นต้องแยกการสอนเป็นเรื่องๆ
- บูรณาการอย่างแนบเนียน ซึ่งเป็นเทคนิค ศิลปะ และกลวิธีอันแยบยลของครู
- สามารถตอบตัวชี้วัดได้ครบถ้วนกลับไปดูดี ๆ
- ลองไม่เปิดหนังสือที่ไล่เรียงไปตามหน้าที่ละบท แต่ใช้เรื่องราวจากโจทย์ให้เด็กเรียน จะค้นพบว่าเด็กสามารถเรียนเองได้ และพัฒนาทักษะรอบด้านไปพร้อมๆ กัน เด็กอ่อนก็เรียนได้

การวิเคราะห์ข้อมูล

กิจกรรมตามหา Keyword โดยคุณพิเชษฐ์ เบญจมาศ

เมื่อสรุปได้ชุดความรู้ใหม่แล้วที่สำคัญคือนำไปพัฒนาการจัดการเรียนการสอน สิ่งที่คุณควรมีได้ค้นพบในวันนี้ ซึ่งดูเหมือนเป็นเรื่องๆเล็กๆ ถ้านำไปใช้พัฒนาตน นำมาเขียนเป็นรายงานให้ดี จะสามารถสร้างการสัมพันธ์เพื่อนในการจัดการเรียนการสอนได้ ทุกหัวข้อที่คุณเขียนในวันนี้สามารถนำมาถ้อยออกมาให้ได้หัวใจ(Keyword) เป็นงานวิจัยของคุณ

โจทย์ ให้คุณครูจับคู่ตามช่วงชั้น แล้วหา Keyword จากการจัดการเรียนการสอนให้เจอ แล้วนำเสนอ

- ครูบ่อนความรู้ให้เด็กเปลี่ยนเป็นเด็กสืบค้นความรู้ได้เอง องค์ความรู้ที่ได้คือ การสอนโครงงานฐานวิจัยเด็กเกิดการสืบค้นองค์ความรู้ได้เอง จากวิธีการสอนเดิมคือครูบอกความรู้หรือนำความรู้มาบ่อนนักเรียน ทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้โดยการจำ เด็กไม่ค่อยกระตือรือร้น ทำตามครูบอก พอนำกระบวนการโครงงานฐานวิจัยมาใช้บรรยากาศการเรียนเปลี่ยน เด็กสนุกสนาน กระตือรือร้น มีความสุขกับการเรียนนอกห้องเรียน
- เด็กจากที่ไม่ค่อยสงสัย ครูบอกอะไรเด็กก็นั่งฟังไปเรื่อยๆ ทำตามที่ครูบอก คนไหนจำได้มากก็ถือว่าดี พอใช้กระบวนการสอนแบบนี้ทำให้เกิดความรู้ใหม่ๆ เด็กเกิดความสงสัยในสิ่งที่ตัวเองอยากรู้ กล้าถาม
- เด็กรู้จักวางแผน สืบค้นข้อมูล ลงมือปฏิบัติจริง เป็นความรู้ถาวร ลุ่มลึก เรียนรู้โดยละเอียด สร้างเครื่องมือเก็บข้อมูล แหล่งข้อมูล สรุปความรู้ด้วยตัวเอง นำไปใช้ได้ จากเดิมต้องรอครูสั่ง ฟังคำสั่งครูอย่างเดียว
- ทำงานร่วมกับคนอื่นอย่างมีความสุข จากเดิมรังเกียจ ไม่ยอมรับซึ่งกัน เด็กเก่งไม่ยอมได้เด็กอ่อน เมื่อใช้กระบวนการทำให้เด็กยอมรับกันได้ง่ายขึ้น

- ครูได้รับความรู้ไปพร้อมเด็ก เมื่อก่อนอยู่ในห้องครูรู้ทุกเรื่องที่เป็นเรื่องที่ต้องสอน เรื่องในโรงเรียน แต่พอออกนอกห้อง หลายเรื่องครูก็ไม่รู้ ทำให้ครูได้เรียนรู้พร้อมเด็ก
- เด็กเรียนรู้ผ่านข้อเท็จจริง สรุปรู้ความรู้อย่างแท้จริง ไม่เชื่อตามคำบอกเล่า ความหมายใหม่คือ เด็กสืบค้นความรู้ได้ด้วยตัวเอง
- ครูพบว่านักเรียนแต่ละคนมีศักยภาพไม่เท่ากัน ดีความแบบเดิมคือ เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินนักเรียนแต่ละคนไม่หลากหลาย แบบเดียวกันหมด ใช้วิธีการสอนแบบเดียวสอนเด็กทุกคน ครูบ่อนความรู้ให้เด็กอย่างเดียว ครูสอน พูดๆ จำกัดเวลาในการเรียนรู้ โดยส่วนกลาง แบบใหม่คือ วัดและประเมินผลจากผลงานจริงของนักเรียน เรียนรู้โดยการศึกษาค้นคว้าด้วยตัวเอง จากวิธีการที่หลากหลาย ไม่จำกัดเวลา เรียนรู้เวลาไหนก็ได้
- การสอนแบบเดิมโดยครูให้ความรู้ ไม่หลากหลาย ใช้ความรู้แบบเดียว ทำให้เราไม่สามารถวัดเด็กได้โดยแท้จริง ดังนั้นการจัดเรียนรู้ของครูก็ต้องใช้กระบวนการ โครงงานฐานวิจัย โดยใช้การวัดประเมินผลแบบจริง ใช้วิธีการที่หลากหลายให้นักเรียนรู้จักค้นคว้าด้วยตัวเอง ศิวิร์ที่ได้คือ โครงงานฐานวิจัยทำให้นักเรียนได้พัฒนาศักยภาพตัวเองเพิ่มขึ้น
- สัมพันธภาพดีกว่าเดิม มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันระหว่างคุณครูกับนักเรียน ระหว่างนักเรียนกับนักเรียน การตีความหมายใหม่คือ ไม่มีการแบ่งแยกความแตกต่างด้านสถานะบุคคลในการเรียนรู้ร่วมกัน
- Keyword คือโครงงานฐานวิจัยทำให้เด็กได้พัฒนาตามศักยภาพของตนเอง

คุณสมบัติ 5 ประการ

สิ่งที่เราทำมาตั้งแต่วันที่ ๒๒ จนถึงวันนี้ นำมาจัดระบบได้ดังนี้

๑. วิธีการจัดการเรียนรู้ ขั้นตอน เครื่องมือ (บทที่ ๓)
๒. ผลที่ได้รับจากวิธีการจัดการเรียนการสอน (บทที่ ๔)
๓. ข้อค้นพบ ความหมายใหม่ (บทที่ ๕)
๔. เป้าหมายการจัดการเรียนรู้ (บทที่ ๑)
๕. ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง (บทที่ ๒)

การจัดการเรียนรู้ด้วยโครงงานฐานวิจัย

มีคำถามจากคุณครูว่า นี่คือรายงานวิจัย แต่จะเกี่ยวข้องกับการนำเสนอหรือไม่ อย่างไร

ตอบ ถ้าของเด็กเกี่ยว เป็นการจัดนิทรรศการนำเสนอผลงานของเด็ก มีชิ้นงานเป็นเล่ม เป็นเล่มเล็ก หรือรูปวาด เป็นการนำเสนอในรูปแบบต่างๆ แต่ไม่ควรเล่าเฉพาะเรื่องที่ศึกษา แต่ให้เล่าทั้งหมดของกระบวนการวิจัย ไม่ใช่แค่ผลลัพธ์อย่างเดียว อยากให้เล่าให้เห็นกระบวนการว่าเด็กทำอะไรบ้างเกิดอะไรขึ้นบ้างในแต่ละขั้นตอน และครูมีบทบาทอย่างไร

คุณศศิณี ลิ้มพงษ์

เด็กลงไปทำอะไร ได้เรียนรู้อย่างไร เด็กมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ กล่าวพูด กล่าวแสดงออก คิดเป็น มีน้ำใจ รูปแบบการนำเสนอที่คุณครูต้องทำ มี ๒ แบบ คือ

๑. เล่มรายงาน หรือReport
๒. การนำเสนอผลงานวิจัยผ่านเวที ปลายเดือนมีนาคมนี้ (หลากหลายรูปแบบ) โดยแบ่งเป็น ๒ section หลัก คือ ภาคเช้า แต่ละชั้นนำเสนอผลการวิจัย ภาคบ่ายเป็น forum มีผู้ทรงคุณวุฒิ

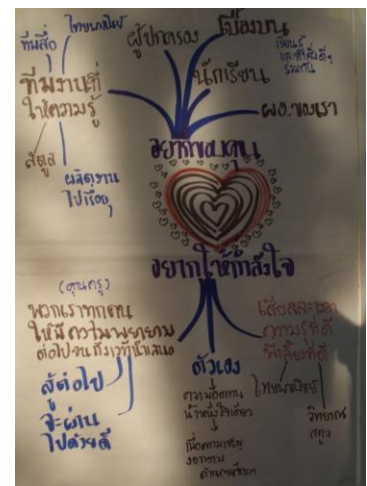
Check out ใจหทัย: อยากขอบคุณใครบ้าง อยากให้กำลังใจใครบ้าง
โดยคุณพิเชษฐ เบญจมาศ

ใจหทัยเช็ดเอาที่ในวันนี้อะไรให้ครูให้ของขวัญใครก็ได้ในโอกาสนี้มี ๒ ข้อให้เลือกคือ

๑. จากการทำงานจนถึงวันนี้ คุณครูอยากขอบคุณใครบ้าง
๒. อยากให้กำลังใจใครบ้าง

กตিকা ขอครู ๔ ท่านอาสาแนะนำเสนอ

- ขอขอบคุณทีมงานที่มาดูแลพวกเรา ให้ทั้งความรู้ อดทนกับพวกเราอย่างสูง เพราะพวกเราไม่ชำนาญ ฝ่ายให้ก็ต้องใช้ความพยายาม อดทน ให้กำลังใจกับพวกเราตลอด และขอบคุณพวกเราทุกคนที่อดทนกับสิ่งที่ไม่เคยได้เรียนรู้ แม้จะยังไม่เข้าใจดีพอ แต่คิดว่าทุกคนต้องมีความพยายามที่จะทำให้งานนี้สำเร็จด้วยดีไปจนถึงวันนำเสนอ ให้กำลังใจ ธนาคารไทยพาณิชย์ และทีมงานที่ให้เวลา เสียสละ และให้กำลังใจ คณะครูของเราด้วยค่ะ อยากจะบอกว่าถ้าทีมให้ไม่ปล่อยมือเรา เราก็ไม่ปล่อย เราก็จะจับมือไปตลอดอย่างนี้

- อยากขอบคุณวิทยากรภายนอกที่เราขอบคุณ ผู้ปกครอง นักเรียน ถ้าไม่มีกลุ่มเหล่านี้เราจะไม่สามารถจัดกิจกรรมเหล่านี้ได้ ขอเป็นกำลังใจให้กับทุกท่าน ทั้งที่มหาวิทยาลัย คณะครู ผู้ปกครองและธนาคารไทยพาณิชย์
- ขอขอบคุณทีมงานสกว.สตูดิโอที่มาให้ความรู้ แนวทางการทำวิจัย เชื่อว่าทีมงานสตูดิโอจะมาเรียนรู้ได้แบบนี้ เบื้องหลังคงหนักมากกว่านี้แน่นอน เชื่อว่าอย่างนั้น อาจเตรียมงานมานาน หนัก ไม่มีคำใดนอกจากคำว่าขอบคุณที่ให้ความรู้เปรียบเหมือนคุณครูเป็นเด็กๆ ให้ความรู้ เคี้ยวเคี้ยว ให้เป็นกะทิแตกมันให้ได้ เชื่อว่าวันนี้คุณครูที่เป็นนักเรียนแตกมัน แตกหัวกะทิแน่นอน อาจจะถามมากหน่อย แต่วิทยากรไม่เห็นอึดอัดไม่บ่นสักคำ พร้อมให้ความรู้พวกเรา ขอขอบคุณวิทยากร ขอขอบคุณผอ.ที่ส่งทีมงานที่ดีมาอบรมเรา อยากให้กำลังใจคุณครูทุกท่าน อยากให้สู้ต่อไป เชื่อว่าจะมีหนทางสำเร็จได้แน่นอน แม้ว่าทุกอย่างย่อมมีอุปสรรค เชื่อว่าจะผ่านไปได้ด้วยดี อยาก ให้กำลังใจทีมสตูดิโอด้วย อยากให้ถอดทบทวนผลิตนักวิจัยต่อไป
- ขอขอบคุณทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการเดินก้าวด้วยกัน ในการทำวิจัยของโรงเรียนชุมชนวัดควนมณี ไม่ว่าจะ เป็นธนาคารไทยพาณิชย์ สกว. น้องถ่ายภาพทั้งเบื้องหน้าเบื้องหลัง ขอขอบคุณคุณครู ผู้ปกครอง นักเรียน ถ้าขาดส่วนใดส่วนหนึ่งงานจะไม่สมบูรณ์ อยากให้กำลังใจเพื่อนครูและตัวเองด้วย เพราะการเรียนวิจัยปกติเขาเรียนกันเป็นเทอม การเขียนรายงานก็ใช้เวลาหลายวัน เราใช้คอร์สสั้นๆ เราต้องอาศัยความอดทน ความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน ก้าวไปด้วยกัน เพื่อความสุขของลูก รongลงมาคือครูได้เปลี่ยนวิธีการคิด วิธีการสอน เชื่อว่าการศึกษาของเราจะเจริญงอกงามต่อไป

คุณศศิณี ลิ้มพงษ์

ขอขอบคุณเบื้องบนที่ส่งเราให้มาทำสิ่งที่ดีด้วยกัน เราได้เรียนรู้จากการทำงานนี้มาก เราได้กำลังใจจากคุณครู ได้เรียนรู้จากคุณครูเยอะมาก แม้จะเหนื่อย เชื่อว่าวิทยากรเองก็อึดใจที่ได้ขยายสิ่งที่ดี คุณครูเองก็ได้เรียนรู้ อึดใจที่เด็กๆ ได้พัฒนา ผอ.เองแม้จะเหนื่อยแต่ก็มีความสุขที่คุณครูได้ทำอะไรมากๆ เราขอบคุณที่ได้มาทำสิ่งที่ดีร่วมกัน ขอเป็นกำลังใจคุณครูทุกท่าน วันนี้เป็นวันมาฆะเราได้มาทำสิ่งที่ดีด้วยกัน เชื่อว่าเราจะได้ข้อค้นพบดีๆ ไม่ต้องถามเขาแค่หัวใจก็พอ กลั่นออกมา อยากขอบคุณและเป็นกำลังใจให้ทุกท่านในที่นี้

ผอ.สุพล บทจร

เรามีเป้าหมายอะไรที่มาเป็นครู ถ้าย้อนไปเมื่อก่อน เป้าหมายแรกที่เข้ามาเป็นครูเพราะอยากมีงานทำ มีเงินเดือน ได้ดูแลพ่อแม่ ดูแลครอบครัว เป้าหมายของเราทุกคนคือเงิน ถ้ามองย้อนไปขณะที่เราเป็นเด็ก คุณครูสอนเราอย่างไร เราถูกสอนมาจากคุณครูสมัยก่อนที่คุณครูสอนเราอย่างดี ทำให้เรามีวันนี้ได้ พอเรากลับมาเป็นครู เป้าหมายของเรา ตอนแรกอาจไม่ชัด แต่ช่วงหลังคือสร้างเด็กให้เป็นคนดีของสังคม การเป็นครูที่ดีได้ต้องใช้เวลา ในการพัฒนาศาสตร์และศิลป์ในการสอน สมัยเป็นครูผมเคยประสบความสำเร็จครั้งแรกคือสอนนักเรียนโรงเรียนอิสลามจากอันดับเกือบสุดท้ายของจังหวัดให้มาอยู่แนวหน้าได้ เพราะเราตั้งใจที่จะสอน ตั้งใจที่จะสอบ ตั้งใจที่จะซ่อม ตั้งใจที่จะฝึก ก็เลยติดตัวมา เมื่อมาเป็นผู้บริหารก็เช่นกัน อยากเห็นคุณครูสอนดี สอนเพื่อเด็กจึงรับโครงการต่างๆ เข้ามามากมาย โครงการพระราชรัฐก็เป็นโครงการหนึ่งที่จะทำให้ครูของเราเป็นครูมืออาชีพที่พยายามทำเพื่อพัฒนาเด็ก ประกอบกับเราเป็นโรงเรียนในภาคใต้ที่ได้รับการสนับสนุน มาดูแลถึงที่อย่างประคบประหงม ถ้าคิดเป็นงบประมาณทางราชการคงเข้าเจ็ดหลักแล้ว ที่ที่มหาวิทยาลัยมาเพียงเพื่อให้พวกเราทั้งหมดที่เป็นครูควรมีได้มีแนวทางการจัดการเรียนการสอนให้เด็กของเรามีความรู้ มีกระบวนการคิด เพื่อให้เขาเป็นผู้ใหญ่ที่พาบ้านเมืองให้รอด ปลอดภัย คิดว่าตั้งแต่วันแรกจนถึงวันนี้ ใกล้เคียงปิดคอร์ส ถ้าวันแรกเรายังเต็มแก้วอยู่และยังคงมีปริมาณน้ำเท่าเดิม เราก็คงไม่มีอะไรเปลี่ยน แต่ถ้าเราคิดว่า เราพยายามจนถึงวันนี้เราคงได้อานิสงฆ์จากการมอบให้จากทุกฝ่าย ธนาคารไทยพาณิชย์ สตุล สกว. โรงเรียนอื่นอยากได้ แต่เขาไม่ได้ไม่มีโอกาสเหมือนเรา นี่คือการประสบความสำเร็จหนึ่งของการเป็นครูควรมีดี นิ่งฟังครูที่เข้ามาใหม่ กล้าคิด กล้าสะท้อน คิดว่าปีนี้เราอาจได้ความรู้ไปเต็มๆ ปีต่อไปเรานำความรู้ที่ได้ไปทำก็จะได้ประสบการณ์เพิ่มขึ้น เก่งมากยิ่งขึ้นๆ ตอนนี้เราหัดเดิน ต่อไปอาจจะเป็นครูที่สามารถเป็นแบบอย่างได้ ผมเชื่อว่าวิธีการนี้เป็นวิธีการที่ไม่เคยได้รับการถ่ายทอดจากกระทรวงศึกษาธิการ แม้จะหนัก แม้จะเหนื่อย ก็ขึ้นอยู่กับใจของเรา สุดท้ายขอขอบคุณคุณครูทุกท่าน ที่วันหยุดก็ไม่ได้หยุด ขอขอบคุณทีมงานสกว.สตุล ขอขอบคุณธนาคารไทยพาณิชย์

ขอบคุณโครงการดีดีที่รัฐบาลให้มา คิดว่าอนาคตข้างหน้าเด็กที่มาเรียนที่โรงเรียนวัดควนมิตทุกคนจะต้องมีการพัฒนาการที่ดีทุกคน จากการใช้ใจของพวกเขา

